

Związek Zawodowy Pracowników
Politechniki Opolskiej
ul. Prószkowska 76
45-758 Opole
e-mail: związek.pracownikow@gmail.com
NR: DO/2019-01

Opole, 23.06.2019r.

Rektor
Prof. dr hab. inż. Marek Tukiendorf
Politechnika Opolska
w miejscu

Dotyczy : stanowiska ZZPPO w sprawie zobowiązania Doktorantów do wykonania dodatkowych 60 godzin na rok akademicki zajęć dydaktycznych ze studentami, w świetle obowiązujących w tym zakresie przepisów i wydanych rozstrzygnięć przez MNiSW

I. WPROWADZENIE

Członkowie naszego związku zawodowego (ZZPPO) zwrócili się z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie braku ze strony Pana Rektora jakichkolwiek rzeczywistych działań zmierzających do uregulowania organizacyjnego i prawnego zaistniałej sytuacji związanej z unieważnianiem przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Zarządzenia Rektora nr 13/2018, które nakazało zmianę ilości godzin praktyk dla Doktorantów z 30 do 90 godzin w Politechnice Opolskiej. W dalszym ciągu, pomimo upływu kolejnych miesięcy i licznej korespondencji w tej sprawie, nie odniósł się Pan Rektor merytorycznie do rozwiązań oraz wniosków w nich zawartych. Dlatego też zmuszeni zostaliśmy do podjęcia stosownych kroków przewidzianych prawem.

Niemniej, nie chcąc być posądzonym o wyłączną krytykę poczynań Władz Uczelni w omawianym temacie, pragniemy ze swej strony zaproponować rozwiązanie zaistniałego problemu, które wydaje się być nie tylko stosunkowo proste, ale i zgodne z przepisami, jak również satysfakcjonujące Doktorantów oraz Pracowników Naukowych nie tylko na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki, ale również na Wydziale Mechanicznym i Wydziale Budownictwa i Architektury:

1. Proponujemy, aby podpisać porozumienie z Doktorantami (zarówno Radą Doktorantów jak i z każdym z osobna), że dodatkowe 120 godzin, jakie prowadzili w roku akademickim 2017/2018 oraz 2018/2019 będą zaliczone na poczet 30 godzin, jakie mieliby zrealizować w przyszłych latach (2019/2020 i przyszłych).
2. W przypadku, gdyby było to już nie możliwe (Doktoranci wyższych lat) wypłacona zostałaby by im nagroda za szczególnie zaangażowanie Doktoranta w pracę dydaktyczną na Uczelni, odpowiadająca swoją wartością liczbie przepracowanych dodatkowo godzin i/lub przekazanie do dyspozycji każdemu z Doktorantów równoważnej kwoty, którą mógłby wykorzystać na konferencje czy też publikacje naukowe.

3. Od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 w przypadku takiej konieczności proponujemy zlecić prowadzenie zajęć chętnym Doktorantom w ramach umów cywilnoprawnych.

Oczywiście zaproponowane rozwiązanie przed jego wdrożeniem, powinno zostać przeanalizowane pod względem formalno – prawnym przez kompetentnych Pracowników Uczelni.

Powyżej wyrażone stanowisko jest wynikiem nie tylko unieważnienia Zarządzenia Rektora nr 13/2018 ale również pismem MNiSW DN.WAN.5350.20.2019.3.PK z 31.05.2019r. (załącznik 1), w którym jednoznacznie się stwierdza, iż praktyki zawodowe w wymiarze 90 godzin mogą być realizowane przez Doktorantów **PO PODJĘCIU STOSOWNYCH UCHWAŁ PRZEZ WŁAŚCIWE RADY PODSTAWOWYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH**. Tym samym nie budzi już jakichkolwiek wątpliwości, że na WEAiI Doktoranci niesłusznie zostali zobowiązani do prowadzenia dodatkowych godzin. Również na Wydziale Mechanicznym podjęta w tym zakresie Uchwała z mocą „wsteczną” nie była i nie jest zgodna z obowiązującymi przepisami oraz wykładnią przekazaną przez MNiSW w omawianym piśmie. Należy także zaznaczyć, iż niezależnie od ww. faktów nie tylko Uchwała WM podjęta w sprawie Doktorantów, ale również Uchwała Senatu nr 173 z 20.12.2017 r. jako niezgodna z wewnętrznymi uregulowaniami, jak również powszechnie obowiązującymi przepisami prawa powinna być niezwłocznie uchylona (niezgodność Uchwały WM z prawem potwierdzają posiadane przez nas opinie prawne – załączniki 2 i 3). Obowiązek ten zgodnie z Ustawą i Statutem ciąży bezpośrednio na Rektorze i to On jednoosobowo ponosi odpowiedzialność, za jak się wydaje, zaniedbanie swoich obowiązków w tym zakresie. W związku z przytoczonymi powyżej argumentami również Doktoranci z WM oraz WBiA powinni zostać objęci zaproponowanym rozwiązaniem.

Poniżej ponownie przedstawiamy argumenty przemawiające i wskazujące na poprawność naszych wniosków:

II. ROZWAŻANIA W ZAKRESIE BRAKU POPRAWNOŚCI PRZYJĘCIA I OBOWIĄZYWANIA UCHWAŁY SENATU NR 173 Z 20.12.2017R.

II.I. Podstawa prawna podana w uchwale

W podstawie prawnej Uchwały nr 173 z 20.12.2017 r. podano następujący przepis: art. 68 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 27 lipca 2005r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (tj.: Dz.U. z 2017r. poz.2138) – zwanej w dalszej części oświadczenia Ustawą, który brzmi następująco:

Art. 68. 1. Do kompetencji rady podstawowej jednostki organizacyjnej należy w szczególności:

3) uchwalanie, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu doktorantów, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat uczelni publicznej lub organ kolegialny uczelni niepublicznej, planów i programów studiów doktoranckich;

Zgodnie z informacją udzieloną przez Doktorantów, przedmiotowa Uchwała nr 173 została podjęta bez wcześniejszego zasięgnięcia opinii właściwego organu Samorządu Doktorantów. Potwierdzenie tego faktu znajduje odzwierciedlenie w piśmie nr SD/RD/06/18 z dnia 16.01.2018 r. Przewodniczącej Samorządu Doktorantów skierowanym do Prorektor ds. dydaktyki już po podjęciu omawianej Uchwały nr 173, gdzie w pkt. 6 napisano:

6. Czy Samorząd Doktorantów Politechniki Opolskiej przed głosowaniem na Senacie nie powinien zaopiniować proponowanej zmiany zwiększenia ilości godzin zajęć dydaktycznych dla doktorantów?

W odpowiedzi Rektor Politechniki Opolskiej wystosował pismo nr RR/0076/2018 z dnia 25 stycznia 2018 r., w którym w praktyce potwierdził, że Doktoranci nie przedstawili wymaganej opinii przed podjęciem przez Senat Uchwały nr 173:

...Uchwała ta była opiniowana w dniu 19 grudnia 2017 r. przez Senacką Komisję ds. Dydaktycznych i Studenckich, w skład której wchodzi przedstawiciele zarówno studentów, jak i doktorantów.

oraz

Ad.6. Przedstawiciele Samorządu Doktorantów wchodzi zarówno w skład Senatu Politechniki Opolskiej, jak i Senackiej Komisji ds. Dydaktycznych i Studenckich i na każdym etapie procedowania mieli możliwość wypowiedzenia się na temat podejmowanej uchwały.

W tym miejscu należy wyjaśnić, iż w Regulaminie Samorządu Doktorantów Politechniki Opolskiej w § 3 ust. 4 pkt a) wskazano: *Samorząd, poprzez swoje organy: a) opiniuje projekty organów Uczelni w sprawach dotyczących doktorantów, w tym związanych z organizacją i regulaminem studiów doktoranckich.* Właściwym organem Samorządu w niniejszej sprawie jest Rada Doktorantów Uczelni, która zgodnie z § 13 ust. 1 tegoż Regulaminu:

(§ 13 ust. 1) Rada podejmuje swoje decyzje oraz wyraża opinie w formie uchwał.

Zważywszy na powyżej wykazany wymóg - brak stosownej Uchwały Rady Doktorantów Uczelni - z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że przed podjęciem przez Senat Uchwały nr 173, nie zostały zachowane wymogi formalne wskazane w podstawie prawnej, zatem przedmiotowa Uchwała może posiadać istotną wadę prawną, która skutkować powinna uznaniem jej nieważności.

II.II. Obowiązująca w Politechnice Opolskiej Księga Jakości Kształcenia oraz Procedura PO P-01

Dla przypomnienia, poniżej zacytować należy treść Uchwały nr 173 z dnia 20.12.2017 r., która wskazuje, że:

§ 1. W wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Politechniki Opolskiej w zakresie planów i programów studiów doktoranckich ustalonych uchwałą nr 43 Senatu Politechniki Opolskiej z dnia 21 grudnia 2016r. pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Wymiar praktyk, w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych w uczelni lub uczestniczenia w ich prowadzeniu dla doktorantów kształcących się na studiach doktoranckich, wynosi 90 godzin rocznie, którym można przypisać punkty ECTS.”

§ 2. Senat Politechniki Opolskiej zobowiązuje wydziały prowadzące studia doktoranckie do wprowadzenia stosownych zmian w obowiązujących planach i programach studiów doktoranckich, od semestru letniego roku akademickiego 2017/2018.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 24 lutego 2018r.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 2/2017 Rektora Politechniki Opolskiej z dnia 27 stycznia 2017 r. w celu określenia zasad funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w Politechnice Opolskiej wprowadzono w formie załączników między innymi Księgę Jakości Kształcenia oraz Procedurę PO P-01 o nazwie „Projektowanie programów kształcenia”. Zgodnie z powyżej przytoczoną Księgą Jakości Kształcenia str.7 pkt. 5., *System zapewnienia jakości kształcenia Uczelni*, brzmi następująco:

System zapewnienia jakości kształcenia w Politechnice Opolskiej obejmuje studia wyższe (I i II stopnia), studia doktoranckie (III stopnia) oraz studia podyplomowe. Uwzględnia autonomię i

specyfikę jednostek organizacyjnych Politechniki Opolskiej i został opracowany w oparciu o ich doświadczenia w zakresie doskonalenia jakości kształcenia.

System zapewnienia jakości kształcenia w Politechnice Opolskiej powstał w oparciu o ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.), oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych i Statutu Politechniki Opolskiej.

Natomiast na str. 17 w pkt. 6 *Procesy systemu zapewnienia jakości kształcenia 6.1 Projektowanie programów kształcenia* określa, iż:

Projektowanie programów kształcenia przebiega zgodnie z procedurą PO P-01 Projektowanie programów kształcenia.

Celem omawianej powyżej procedury PO P-01 jest:

1 Cel: Ustanowienie podstawowych wymagań dotyczących projektowania nowych programów kształcenia oraz modyfikacji realizowanych programów kształcenia w sposób nadzorowany formalnie i merytorycznie.

Natomiast jej zakres obejmuje:

2 Zakres: Procedura dotyczy wszystkich pracowników uczestniczących w tym procesie. Dotyczy projektowania programów kształcenia na pierwszym, drugim i trzecim stopniu studiów prowadzonych na Uczelni.

W tabeli zawartej w Procedurze PO P-01 pkt 9: *Zatwierdzenie/zaopiniowanie programu kształcenia*, gdzie jako jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za przyjęcie programu wskazano Senat, a formą dokumentu jego przyjęcia jest Uchwała Senatu Uczelni, w 3 akapicie napisano:

*Dla nowo tworzonych kierunków studiów, w przypadku gdy ustawa nie zobowiązuje do wystąpienia do właściwego ministra o decyzję oraz w przypadku dokonywania zmian na prowadzonych kierunkach mniejszych niż 30% punktów ECTS (dotyczy to zmian w stosunku do programu bazowego przed wejściem w życie programów związanych z realizacją Polskiej Ramy Kwalifikacji), **program kształcenia powinien najpóźniej do 31 maja dla toku studiów rozpoczynającego się od semestru zimowego, a do 31 października dla toku studiów rozpoczynającego się od semestru letniego.** **ZMIANY PROGRAMÓW STUDIÓW NIE MOGĄ BYĆ WPROWADZANE W TRAKCIE CYKLU KSZTAŁCENIA.***

Bez wątpienia zmiany w zakresie planów i programów studiów doktoranckich będące przedmiotem Uchwały nr 173 w pełni wyczerpują podane powyżej kryteria, bowiem rozpoczynają się od semestru zimowego i nastąpiła zmiana programu studiów - zwiększono wymiar praktyk do 90 godzin rocznie, którym można przypisać punkty ECTS.

Zważywszy na powyżej wykazane fakty - zmianę w obowiązujących planach i programach studiów doktoranckich oraz datę wejścia w życie zmian - od semestru letniego roku akademickiego 2017/2018, z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że przy podjęciu Uchwały nr 173 nie zostały zachowane wymogi formalne, zatem i z tego powodu przedmiotowa Uchwała posiada istotną wadę prawną, skutkującą uznaniem jej za nieważną.

Osobnym zagadnieniem jest także sam przebieg postępowania w sprawie jej przyjęcia. Zgodnie z Procedurą PO P-01, modyfikacje realizowanych programów są ograniczone do ściśle określonych przesłanek:

3 Przebieg postępowania.

Procedura obejmuje sposób działania zarówno podczas projektowania nowych programów kształcenia, jak i modyfikacji realizowanych programów kształcenia z powodu:

- zmian w regulacjach prawnych – potrzeba zmiany zgłoszona przez Wydziałową Komisję ds. programów kształcenia/ Komisję Programową ds. studiów doktoranckich,
- dostosowania programów do potrzeb interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych – potrzeba zmiany zgłoszona przez Wydziałową Radę ds. jakości kształcenia,
- doskonalenia programów ze względu na osiągnięte efekty kształcenia – potrzeba zmiany zgłoszona przez Wydziałową Radę ds. jakości kształcenia/Komisję Programową ds. studiów doktoranckich, dostosowanie programów kształcenia do decyzji Dziekana i Rady Wydziału.

Jako prawdopodobną przesłankę wprowadzenia modyfikacji wskazano niezbędność jej dostosowania do potrzeb interesariuszy wewnętrznych - potrzeb Uczelni w zakresie finansów (ograniczenia kosztów) i likwidacji występowania godzin nadliczbowych. W takim przypadku należy stwierdzić, iż przynajmniej w zakresie Wydziałowej Rady ds. jakości kształcenia działającej na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki, taka potrzeba nie została zgłoszona, a co więcej, na późniejszym etapie procedowania przedmiotowa Rada wyraziła w swojej *Opinii w sprawie zmian w planach studiów doktoranckich* z 08.02.2018 r. w odniesieniu do zmian w planach studiów doktoranckich, których tok już trwa, negatywną opinię. W tejże opinii, wyraziła także obawę o poziom prowadzonych przez doktorantów zajęć, zwłaszcza w takich przypadkach, gdy doktorantowi przydzielone zostaną zajęcia z dwóch lub nawet trzech przedmiotów.

III. SKUTKI JAKIE PRAWDOPODOBNIENIE WYNIKĘŁY W ZWIĄZKU Z ZAISTNIAŁĄ SYTUACJĄ W ZAKRESIE WEJŚCIA W ŻYCIE UCHWAŁY 173 Z 20.12.2018 R. I ZARZĄDZENIA REKTORA NR 13/2018

III.I. Potencjalne skutki ekonomiczne wynikające z wprowadzonych zmian prawnych

Na wstępie należy podkreślić, iż przedstawione poniżej wyliczenia wraz z przeprowadzoną analizą mają charakter szacunkowy, obrazujący jedynie pewne zależności i trendy, a to z uwagi na fakt, że niestety nie dysponujemy danymi, przede wszystkim w zakresie pozyskiwanej przez Politechnikę Opolską dotacji na jednego Doktoranta oraz liczby Doktorantów, którzy zrezygnowali w ostatnim czasie z kontynuowania studiów III stopnia. Niemniej tylko na podstawie zestawienia przygotowanego przez Panią Prorektor ds. dydaktyki, liczba Doktorantów w Politechnice Opolskiej według stanu na dzień 31.12.2017 r. wynosiła 130 osób w tym 54 osoby to Doktoranci na WEAiI. Zgodnie z informacją udzieloną przez Kierownika Studiów Doktoranckich na WEAiI tylko w pierwszym okresie czasowym obowiązywania zarządzenia Rektora nr 13/2018 zrezygnowało 6 Doktorantów (tylko na WEAiI), co stanowi ponad 10% ogólnej liczby doktorantów na Wydziale. Zgodnie z udzieloną nam informacją, dotacja na jednego Doktoranta ujęta w algorytmie finansowania Uczelni wynosi około 25 000 zł/rok. Zatem potencjalna strata wynikająca z ubytku Doktorantów wynosi 6 doktorantów * 25 000 zł = 150 000 zł/rok. Dla pełnego obrazu sytuacji należy wskazać, że utracona dotacja ze względu na mniejszą liczbę Doktorantów, ma opóźniony o rok wpływ na finanse Uczelni, a wynika to bezpośrednio z systemu wykazywania danych do ministerstwa. Nie znamy również wpływu liczby Doktorantów na subwencję, jaką od 2019 r. otrzymuje Politechnika Opolska. Drugą istotną informacją jest fakt, że zgodnie z posiadaną przez nas wiedzą, w większości Doktoranci, którzy zrezygnowali, nie pobierali stypendiów, zatem nie generowali żadnych kosztów poza stałymi kosztami, będącymi w większości przypadków całkowicie niezależnymi od liczby Doktorantów w grupie. Przykładem jest chociażby koszt związany z wynagrodzeniami wykładowców. Wziąwszy pod uwagę przedstawione powyżej założenia, analiza dla zaistniałego zdarzenia na przykładzie WEAiI wygląda następująco:

54 Doktorantów (stan na 31.12.2017 r.) - 6 Doktorantów (rezygnacja) = 48 doktorantów pozostało

Zyski:

48 Doktorantów * 60 godzin (zwiększenie godzin dydaktycznych dla Doktorantów) = 2880 godzin/rok

Zatem dzięki zmianom wynikającym z Uchwały nr 173, Doktoranci zrealizują dodatkowo 2880 godzin w roku, co niewątpliwie przyczyni się do poprawy finansów Uczelni.

Straty:

6 Doktorantów (którzy zrezygnowali) * 30 godzin dydaktycznych, które realizowali = 180 godzin/rok

6 Doktorantów (którzy zrezygnowali) * 25 000zł dotacji = 150 000 zł /rok

Wykazane powyżej straty są wynikiem faktycznej rezygnacji Doktorantów. Wysoce prawdopodobną przyczyną tejże rezygnacji było zwiększenie o 200% ich obowiązków w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych. Jak wykazano w takiej sytuacji, nie będzie zrealizowanych 180 godzin dydaktycznych w roku oraz dotacja w kolejnych latach może ulec pomniejszeniu o około 150 000 zł rocznie.

Bilans:

Jeżeli przyjmiemy nawet maksymalną stawkę wynagrodzenia zgodną z Zarządzeniem nr 61/2017 Rektora Politechniki Opolskiej z dnia 19 października 2017 r. za zajęcia dydaktyczne realizowane na podstawie umowy zlecenia dla asystenta, wykładowcy, lektora, instruktora w wysokości 32 zł/godzinę wykładową (45 minut), których to realizację najprawdopodobniej można by było powierzyć również Doktorantom, to za samą „utraconą” dotacją można zrealizować:

150 000 zł. („utracona” roczna dotacja)/ 32 zł (koszt godziny wykładu przy umowie zlecenia dla tej grupy stanowisk) = 4687 godzin/rok

Do tak wyliczonych godzin należy dodać jeszcze 180 godzin/rok, które byłyby realizowane przez 6 Doktorantów, którzy zrezygnowali. Zatem liczba „utraconych” godzin dydaktycznych wynosi:

4687 godzin + 180 godzin = 4867 godzin/rok (liczba „utraconych” godzin dydaktycznych).

Podsumowując należy zwrócić uwagę, że gdy zestawimy zyski oraz straty wynikające z możliwych skutków wprowadzenia w życie Uchwały nr 173 oraz Zarządzenia Rektora nr 13/2018 to bilans przynajmniej na WEAiI, jest wyjątkowo niekorzystny:

2880 godzin (zysk Uczelni) - 4867 godzin („utracone” godziny dydaktyczne) = - 1987 godzin/rok (tylko na WEAiI)

Na gruncie przyjętych na początku analizy założeń, strata Uczelni wynikająca z podjętych działań, prawdopodobnie może tylko na WEAiI wynosić 1987 godzin/rok. Jeśli podobna tendencja wystąpiła na pozostałych Wydziałach prowadzących Studia Doktoranckie, to strata ta może być zdecydowanie wyższa. Jeżeli dodatkowo uwzględnimy fakt, iż studia doktoranckie trwają 4 lata, to należy w rozważaniach o ewentualnej stracie uwzględniać właśnie ten okres, co jeszcze bardziej podważa sens przeprowadzonych działań. Szczegółowe wyliczenia w oparciu o podany powyżej algorytm powinna przeprowadzić Kwestura Uczelni, gdyż to ta jednostka ma dostęp do wszystkich niezbędnych danych. Niestety pomimo upływu już prawie dwóch lat nie przedstawiono nam, ani Senatowi, stosownych wyliczeń.

III.II. Skutki w zakresie formalnym, prawnym i finansowym

Przyjmując założenie, że Doktoranci są wykształconymi, mobilnymi, a przede wszystkim świadomymi członkami naszego społeczeństwa, którzy znają nie tylko swoje obowiązki, ale również prawa, można z dużą dozą prawdopodobieństwa przyjąć, iż w sytuacji, kiedy potwierdziły się obawy i przypuszczenia w zakresie **niezgodnego z obowiązującymi przepisami zwiększenia liczby zajęć dydaktycznych do poprowadzenia w roku akademickim** (zmiana z 30 godzin/rok do 90 godzin / rok) – **unieważnienie przez MNiSW Zarządzenia Rektora nr 13/2018 oraz stanowisko wyrażone w piśmie MNiSW DN.WAN.5350.20.2019.3.PK z 31.05.2019 r.**, mogą oni wystąpić na drogę sądową z pozwami o zapłatę z tytułu braku zapłaty za dodatkowo przeprowadzone zajęcia. W takim przypadku, jeżeli by przyjął stawki wynikające z Zarządzenia nr 61/2017 to tylko na WEAiI kwota do wypłaty wynosiłaby:

$2880 \text{ godzin} * 32 \text{ zł} = 92\,000 \text{ zł/rok}$.

Natomiast na całą uczelnię (przyjmując, że po zmianie zostało 115 doktorantów) wynosi już:

115 doktorantów*60 godzin*32 zł = 220 800zł/rok.

Trzeba zwrócić uwagę, że jest to kwota tylko za jeden rok akademicki i nie uwzględnia roszczenia o zapłatę odsetek. Ważne jest także to, że Doktoranci mogą ze swoimi roszczeniami wystąpić nawet kilka lat po zakończeniu studiów, a nie tylko w trakcie ich trwania. Dodatkowo na drogę sądową mogą także wkroczyć Doktoranci, którzy zrezygnowali ze studiowania ze względu na zwiększenie liczby zajęć dydaktycznych do prowadzenia. Na tej podstawie mogą formułować kolejne roszczenia odszkodowawcze wobec Politechniki Opolskiej. Dlatego tak ważne wydaje się być uregulowanie tej sprawy.

Nie bez znaczenia jest także **utrata przez Uczelnię renomy i pozytywnego wizerunku, a przede wszystkim zaufania społecznego, które jest niezbędne do realizacji zadań statutowych Politechniki Opolskiej** w przypadku przegranych procesów sądowych. Nie można również pominąć faktu, iż opisane zdarzenia będą rzutowały zarówno na finanse jak i samą Uczelnię jeszcze przez długie lata, znacznie wykraczając poza czas trwania jednej kadencji organów Uczelnianych i Pana Rektora prof. Marka Tukiendorfa.

III.III. Przypuszczalne skutki w zakresie wizerunkowym oraz innych pozamaterialnych strat

Sposób wprowadzenia przedmiotowych zmian oraz bardzo gwałtowny ich przebieg, na pewno nadważyły zaufanie Doktorantów do systemu prawnego obowiązującego w Uczelni i negatywnie oddziaływają na postrzeganie Politechniki Opolskiej przez tą grupę członków społeczności akademickiej, szczególnie w kontekście przewidywalności i stałości obowiązujących reguł. Miały też wpływ na pogorszenie się relacji zarówno pomiędzy samymi Doktorantami jak i pomiędzy Doktorantami, a Nauczycielami Akademickimi. Odzwierciedla to treść pisma nr SD/RD/06/18 z dnia 16.01.2018r. Przewodniczącej Samorządu Studenckiego skierowanego do Prorektor ds. dydaktyki. W przedmiotowym piśmie wyartykułowano jeszcze inne równie istotne sprawy, jakie wynikają z wprowadzonej zmiany liczby godzin zajęć dydaktycznych. Na szczególne podkreślenie zasługuje artykułowany problem porozumień, również tych nieformalnych, zawartych z pracodawcami w świetle tak szybkich zmian. Jest to o tyle ważne, że dotyczy to osób zawodowo pracujących poza uczelnią i nierzadko realizujących doktoraty w tematyce związanej z tą pracą. Zmiany jakie zaszły, właśnie w pierwszej kolejności eliminowały takie osoby. Jest to ewidentna strata, bowiem to właśnie

„praktyczne” doktoraty są obecnie preferowane przez ministerstwo, zatem podjęte działania, pomimo deklaracji medialnych, stoją w całkowitej sprzeczności z tym trendem.

Nie można także pominąć innych szkód, jakie wyniknęły w związku z omawianymi zmianami, w zakresie poważnych konsekwencji dla Uczelni w obszarze parametryzacji oraz uzyskiwanych ocen i kategorii, które mają fundamentalny wpływ nie tylko na jej finanse, ale cały rozwój Politechniki Opolskiej. Zmniejszenie liczby Doktorantów oraz gwałtowne zwiększenie się obowiązków dydaktycznych, bez wątplenia wpłynęło również na jakość prowadzonych zajęć oraz badań. Konsekwencją jest nie tylko niezadowolenie studentów z jakości prowadzonych zajęć, ale przede wszystkim zmniejszenie wskaźnika skuteczności uzyskania stopnia doktora, który i tak jest na bardzo niskim poziomie. Ponadto prawdopodobnie została wykonana mniejsza ilość badań, publikacji i projektów składanych do zewnętrznych instytucji takich jak NCN czy NCBiR. Wskazane powyżej skutki mają i będą miały długofalowe konsekwencje organizacyjne, prawne i finansowe dla Uczelni.

IV. PODJĘTE DZIAŁANIA, STAN FAKTYCZNY, OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA OMAWIANY OBSZAR

Zgodnie z obowiązującym Statutem § 5 ust. 1 i 2:

1. *W Uczelni funkcjonuje system zapewnienia jakości kształcenia.*
2. *Zasady tego systemu określone są zarządzeniem rektora.*

Ponadto zgodnie z Ustawą obowiązującą w 2017 i 2018 r. art. 66 ust 1. oraz ust. 2 pkt 3a) i 5):

- Art. 66. 1. Rektor kieruje działalnością uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz, jest przełożonym pracowników, studentów i doktorantów uczelni.*
- 2. Rektor uczelni publicznej podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni lub kanclerza, w szczególności:*
- 3a) sprawuje nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia;*
- 5) dba o przestrzeganie prawa oraz zapewnienie bezpieczeństwa na terenie uczelni;*

Natomiast zgodnie z Ustawą o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. Art. 23:

- Art. 23. 1. Do zadań rektora należą sprawy dotyczące uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni.*
- 2. Do zadań rektora należą w szczególności:*
- 11) zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni.*
- 6. Rektor ponosi odpowiedzialność za swoje działania na zasadach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.*

Zakres kompetencji Rektora w omawianym obszarze został także uregulowany w obowiązującym Statucie - Rozdział II. 4. Rektor § 23. ust 1 oraz ust.3 pkt 3) i 7):

1. *Rektor kieruje działalnością Uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz, jest przełożonym pracowników, studentów i doktorantów Uczelni.*
3. *Rektor podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących Uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów Uczelni lub kanclerza zgodnie z art. 66 i 70 ustawy. Rektor między innymi:*

3) sprawuje nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia;

7) dba o przestrzeganie prawa oraz zapewnienie bezpieczeństwa na terenie Uczelni;

W związku z powyższym, to na Rektorze Politechniki Opolskiej spoczywa obowiązek podejmowania działań mających zapewnić nie tylko przestrzeganie prawa na Uczelni, ale także sprawowania nadzoru nad doskonaleniem systemu zapewnienia jakości kształcenia. Ponadto zgodnie z Ustawą art. 65 ust. 2 i 3 obowiązującą do wejścia w życie nowej Ustawy:

Art. 65. 2. Rektor uczelni publicznej zawiesza wykonanie uchwały senatu naruszającej przepisy ustawy lub statutu uczelni i w terminie czternastu dni od jej podjęcia zwołuje posiedzenie senatu w celu ponownego rozpatrzenia uchwały. Jeżeli senat nie zmieni albo nie uchyli zawieszonych uchwały, rektor przekazuje ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego lub właściwemu ministrowi wskazanemu w art. 33 ust. 2, w celu rozpatrzenia w trybie określonym w art. 36 ust. 1.

3. Rektor uczelni publicznej zawiesza wykonanie uchwały senatu naruszającej ważny interes uczelni i w terminie czternastu dni od jej podjęcia zwołuje posiedzenie senatu w celu ponownego rozpatrzenia uchwały. Zawieszona uchwała wchodzi w życie, jeżeli senat wypowie się za jej utrzymaniem większością co najmniej trzech czwartych głosów, w obecności co najmniej dwóch trzecich swojego statutowego składu.

W przedmiotowej sprawie po podjęciu przez Senat Uchwały nr 173 w dniu 20 grudnia 2017 r. odpowiednio w dniu 14 lutego 2018 r. Rada Wydziału Mechanicznego, a następnie w dniu 15 lutego 2018 r. Rada Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki zdecydowaną większością głosów, nie zatwierdziły Uchwał zmieniających siatki studiów III stopnia w zakresie zwiększenia z 30 do 90 godzin wymiaru praktyk, w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych w uczelni lub uczestniczenia w ich prowadzeniu, dla Doktorantów kształcących się na Studiach Doktoranckich. **Rektor Politechniki Opolskiej** pomimo tak wyraźnego sygnału sprzeciwu Rad Wydziału (WM zgodnie z naszą wiedzą 7 głosów za, pozostałe wstrzymujące i przeciwnie, WEaII 11 głosów za, 8 wstrzymujących i 28 przeciwnych), **w dniu 22 lutego 2018 r. podpisał przekraczając swoje uprawnienia Zarządzenie Rektora nr 13/2018** w sprawie wymiaru praktyk zawodowych realizowanych na Studiach Doktoranckich w Politechnice Opolskiej o następującej treści:

§ 1. Od dnia 24 lutego 2018 r. wymiar praktyk, w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych w Politechnice Opolskiej lub uczestniczenia w ich prowadzeniu dla doktorantów kształcących się na studiach doktoranckich w Politechnice Opolskiej, wynosi 90 godzin rocznie.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Należy zauważyć, że zgodnie z przytoczoną w Zarządzeniu Rektora nr 13/2018 podstawą prawną art. 66 ust. 2 Ustawy *Rektor uczelni publicznej podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni lub kanclerza.* Tożsamy zapis jest zawarty w Statucie, gdzie w Rozdziale II. 4. Rektor § 23. ust 1 oraz ust.3 jest zapisane, iż **Rektor podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących Uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów Uczelni lub kanclerza zgodnie z art. 66 i 70 ustawy.** Zarówno Ustawa w art. 68. ust. 1 pkt 3) jak i Statut w § 19. ust. 1 pkt 3) jednoznacznie wskazują, że uchwalanie planów i programów Studiów Doktoranckich leży w wyłącznych kompetencjach Rad Wydziału (rad podstawowej jednostki organizacyjnej).

(Ustawa art. 68. ust 1.) Do kompetencji rady podstawowej jednostki organizacyjnej należy w szczególności:

3) uchwalanie, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu doktorantów, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat uczelni publicznej lub organ kolegialny uczelni niepublicznej, planów i programów studiów doktoranckich;

(Statut § 19 ust. 1) Do kompetencji rady wydziału należy w szczególności:

3) uchwalanie, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat planów i programów studiów doktoranckich;

Również wynika to bezpośrednio z Regulaminu Studiów Doktoranckich, w którym w § 4 Program studiów ust. 2 pkt f) wprost zapisano, iż:

2. Program studiów doktoranckich, ustalany przez radę wydziału i zatwierdzany przez rektora, powinien zawierać m.in.: ...

Bez wątpienia Uchwała nr 173, w oparciu o którą zostało podpisane Zarządzenie Rektora nr 13/2018, ingeruje i zmienia siatki, a tym samym plan i program studiów III stopnia. Tym samym w związku z wydaniem przedmiotowego Zarządzenia Rektora nr 13/2018, nastąpiło przekroczenie uprawnień przez Rektora Politechniki Opolskiej. **TAKIE STANOWISKO W PEŁNI POTWIERDZIŁO MNISW UNIEWAŻNIAJĄC ZARZĄDZENIE REKTORA NR 13/2018** (załącznik 4). **Dodatkowy niepokój w tym względzie budzi fakt, że Rektor znając rozstrzygnięcie nadzorcze w tej kwestii (do którego nie wniesiono odwołania/zażalenia – czym jednoznacznie potwierdzono jego zasadność), jeszcze przed rozpoczęciem roku akademickiego 2018/2019, nie poinformował o tym fakcie nie tylko Senatu, ale także Dziekanów odpowiedzialnych za porządek i ład organizacyjny na kierowanych przez siebie Wydziałach. Co więcej Pani Prorektor ds. studenckich rozesłała nie mające podstawy prawnej ani faktycznej (co również jednoznacznie potwierdza pismo MNiSW DN.WAN.5350.20.2019.3.PK z 31.05.2019r.) pismo/e-mail, iż Uchwała Senatu nr 173 w praktyce zastępuje Uchwały Rad Wydziału. Podobne zresztą stanowisko zaprezentowała podczas obrad Senatu – co zostało ujęte w protokole z tego posiedzenia. Na domiar złego, zarówno Dziekanom oraz Radzie WM jak i WEAiI na początku 2019 r. wydano polecenia służbowe NAKAZUJĄCE PRZYJMOWANIE UCHWAŁ w zakresie ilości godzin do wykonania przez Doktorantów z „WSTECZNYM” obowiązywaniem, co jak wykazano powyżej - zgodnie z posiadanymi opiniami prawnymi, było niezgodne z przepisami, a dodatkowo w naszej opinii również niezgodne z zasadami współzycia społecznego oraz etyką akademickiego postępowania. W naszej opinii trudno inaczej nazwać takie działania Władz Uczelni inaczej niż DZIAŁANIEM NA SZKODĘ POLITECHNIKI OPOLSKIEJ oraz całej Społeczności Akademickiej.**

W przypadku omawianego Zarządzenia zasadne były również uwagi poczynione w stosunku do Uchwały nr 173 w szczególności w zakresie obowiązującej Księgi Jakości Kształcenia i Procedury PO P-01.

W celu rzetelnego przedstawienia całości działań Rektora w opisywanej sprawie, należy wspomnieć o inicjatywie spotkania z Doktorantami Politechniki Opolskiej w kwestii zmiany wymiaru praktyk (liczby godzin zajęć dydaktycznych). W dniu 20 lutego 2018 r. Doktoranci zostali zaproszeni na spotkanie z Rektorem na dzień 23.02.2018 r. Niestety zgodnie z relacjami Doktorantów w w/w spotkaniu uczestniczyło bardzo niewiele osób. W rozmowach prowadzonych z nimi, jako powód takiego stanu podawano, że spotkanie odbyło się w czasie przerwy międzysemestralnej gdy większość Doktorantów była poza Opolem, a poza tym jako główny powód wskazywano fakt podjęcia już ostatecznych decyzji w tej sprawie - w dniu 22.02.2018 r., a więc dzień przed planowanym

spotkaniem Rektor podpisał Zarządzenie Rektora nr 13/2018. W tym stanie podjęcie jakichkolwiek dyskusji w kwestii wymiaru praktyk było pozbawione sensu.

Niemniej Doktoranci z WEAiI przedstawili w ostatnim miesiącu br. propozycję rozwiązania powstałego bałaganu organizacyjnego i prawnego. Należy zaznaczyć, iż powyższa propozycja jest zbieżna ze stanowiskiem naszej Zakładowej Organizacji Związkowej oraz propozycją Dziekana WEAiI, prof. Tomasza Boczara, jaką kierował On w swoich pismach do Pana Rektora.

IV. PODSUMOWANIE

Wziąwszy pod uwagę przytoczone powyżej rozważania oraz fakty, zasadnym wydaje się być pytanie, jakie Senat oraz Rektor powinni podjąć działania w przedmiotowej sprawie, bowiem skutkiem dalszego istnienia czynników powodujących powstawanie uchybień i nieprawidłowości może być zrealizowanie się zdarzeń o dużych implikacjach dla Politechniki Opolskiej.

Wydaje się być oczywiste, że należy podjąć następujące działania:

1. Senat Uczelni ma możliwość uchylecia Uchwały rady podstawowej jednostki organizacyjnej (Rady Wydziału), w związku z powyższym powinny być uchylone jako niezgodne z prawem Uchwały podjęte przez Rady Wydziału Mechanicznego („wstecznie” zatwierdzające zaistniałą sytuację wywołaną Zarządzeniem Rektora nr 13/2018) oraz Wydziału Budownictwa i Architektury gdzie Uchwała naruszała Księgę Jakości Kształcenia.
2. Rektor Uczelni powinien zawiesić Uchwałę Senatu nr 173 jako niezgodną z prawem i naruszającą interes Uczelni, a następnie ponownie poddać ją pod głosowanie.
3. Wprowadzić w życie uregulowania doprowadzające do zgodności prawnej opisywanej sytuacji poprzez zawarcie stosownych porozumień z Doktorantami.

Uprzejmie informujemy Pana Rektora, że w przypadku dalszego braku działań w przedmiotowej sprawie, kierując się dobrem Uczelni w ramach przysługujących nam uprawnień podejmiemy dalsze przewidziane prawem działania, jednocześnie uznając całkowitą odpowiedzialność Pana Rektora za zaistniałą sytuację oraz wynikające z tego skutki prawne, organizacyjne i finansowe dla Politechniki Opolskiej. Na marginesie możemy jedynie dodać, że na dzień dzisiejszy już w przedmiotowej sprawie (sprowadzenia bezpośredniego niebezpieczeństwa wyrządzenia znacznej szkody majątkowej poprzez niedokonanie stosownych zmian w Zarządzeniach Politechniki Opolskiej wobec unieważnienia przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zarządzenia nr 13/2018) jest prowadzone śledztwo przez Prokuraturę Rejonową w Opolu pod syg. sprawy: PR 4 Ds. 898.2018

Z poważaniem

Przewodniczący ZZPPO

prof. dr hab. inż. Paweł Frącz

DO WIADOMOŚCI:

1. Członkowie Senatu Politechniki Opolskiej
2. Związki Zawodowe działające na Politechnice Opolskiej
3. Członkowie społeczności akademickiej Uczelni